Covid vereist een betere minister

Posted on 24 oktober 2020 by Eduard Bomhoff

De Kamerleden van de coalitie deden wat ze konden, om de wankelende minister De Jonge van Gezondheidszorg overeind te houden. In het Kamerdebat van vorige week vermeden de sprekers van VVD, CDA, D66 en CU acht uur lang elke vergelijking met al die andere landen in Europa en Azië waar het minder slecht gaat dan in Nederland. De minister hoefde voor hen niet uit te leggen waarom Duitsland en Denemarken wel slagen met '*contact tracing*', waarom in andere landen de apps wel werken, en waarom Schiphol het enige grote vliegveld is in Noordwest Europa zonder test-faciliteit.

Maar de Kamerleden van de coalitie konden de minister niet beschermen tegen de oppositie. Eva van Esch (Partij voor de Dieren) vroeg om veel minder vluchten op Schiphol en om een veiliger regeling (zoals in Duitsland) in slachthuizen waar werknemers wereldwijd te vaak besmet raken: 'Theaters houden zich keurig aan de regels. Daar wordt wel ingegrepen door het kabinet, maar de vleessector krijgt ruim baan. Dat is wat ons betreft echt niet uit te leggen. In Duitsland heeft men voor de zomer gezien dat niet tijdig ingrijpen in de vleessector kan leiden tot meer dan 1.500 besmettingen binnen één bedrijf.'

Een schofferende minister

Minister De Jonge gaf geen inhoudelijk antwoord maar schoffeerde dit lid van de oppositie zo onbehoorlijk dat voorzitter Arib hem twee keer moest corrigeren:

De voorzitter:

De irritatie is ook dat die vragen [van mevrouw van Esch] elke keer op dezelfde manier worden beantwoord.

De heer Wilders (PVV):

Ik ben het bijna altijd oneens met de collega van de Partij voor de Dieren, maar zij is Kamerlid, zij stelt vragen en zij heeft dan ook antwoorden nodig. Ik vind het dus eerlijk gezegd niet kunnen hoe de minister dit doet. Ik wil dat gewoon even kwijt.

De voorzitter:

Ja. Het is ook goed dat mevrouw Van Esch daar nu een punt van heeft gemaakt.

Eva van Esch kwam met de feiten over Duitsland. Ook oppositiesprekers Asscher: 'Leer van andere landen!', Wilders (als Rutte trots is op zijn goede relatie met Merkel, waarom leert Nederland dan niet meer van Duitsland?), en Azarkan (falend bron- en contactonderzoek) keken over de grens, maar dat niveau van analyse ontbrak compleet bij alle sprekers van de coalitie. Voor een minister die dan nog zo struikelt wordt het spreekwoord van Benjamin Franklin van toepassing: 'Een lege zak vindt het moeilijk om rechtop te staan'.

De minister faalt op minstens vijf fronten

De minister faalt op ten minste vijf dimensies: geen gratis sneltests, geen contactonderzoek, geen verplichte en gecontroleerde quarantaine, geen input van de GGD voor de app, geen controle op Schiphol; en het virus raast door in de tweede golf. Wat dat inhoudt voor de toekomstige sterfte kunnen we berekenen met kengetallen van een actuele studie van Dartmouth en Harvard: zie https://www.nber.org/papers/w27597. Met geselecteerde gegevens uit 20 landen berekent het team van onderzoekers de sterftekans van geïnfecteerde mensen als functie van hun leeftijd. We kunnen die sterftekansen, oplopend van heel klein voor kinderen en volwassenen tot 55 jaar, en 0.7 procent voor de leeftijdsklasse 55-64, tot 2,3 procent voor 65-74, 7,6 procent voor 75-84 en 22,3 procent voor de oudste groep, op drie manieren toepassen voor Nederland.

Eerst de officiële cijfers van het RIVM. Van de 55.587 positief geteste mensen in de afgelopen zeven dagen zullen naar schatting uiteindelijk 500-550 sterven aan Covid-19, dat is 75 per dag. Lang niet iedereen met klachten wordt getest; het RIVM schat dat in totaal nu 127.000 mensen besmet zijn. Als we dezelfde kengetallen toepassen, zouden over een paar weken 150-175 mensen per dag kunnen overlijden.

Driehonderd doden per dag in november?

Prof Laura Liu die de parameters van haar rekenmodellen iedere week aanpast met internationale trends en- denk ik – daarom meer actuele schattingen kan maken,

berekende twee weken geleden dezelfde 127.000 besmettingen voor Nederland, maar nu al weer honderdduizend meer. Als zij gelijk krijgt, zou de sterfte over een paar weken kunnen oplopen tot 300 per dag. En dat is ongerekend de angst, de complicaties en de mogelijke latere sterfte van alle kankerpatiënten die hun behandeling zien onderbroken vanwege covid-19, want die stopzetting van andere zorg wordt nog veel algemener wanneer we afkoersen op 150 tot 300 doden per dag in november.

Wat zou een betere minister ook nu nog kunnen bereiken tegen de tweede golf? Allereerst natuurlijk Schiphol. Verplichte sneltest voor alle inkomende passagiers en gecontroleerde quarantaine in een hotel voor iedereen die positief test. Ik zag een schatting dat zo'n maatregel 7 procent van de infecties kan voorkomen. Dat lijkt weinig, maar scheelt toch tien tot twintig doden per dag in november.

Hoe lang blijft de coalitie De Jonge de hand boven het hoofd houden?

Belangrijker nog is drie of vier weken met strenge regels – horeca helemaal dicht, geen spits in het openbaar vervoer – en individueel onderbrengen van besmette mensen in hotels. In die paar weken training van KLM-personeel en anderen met service-achtergrond in contact-tracing. Hopen en bidden dat in die drie weken het aantal besmettingen voldoende afneemt dat contact-tracing daarna praktisch mogelijk wordt.

Als Brussel de horeca kan sluiten en als Düsseldorf Airport gratis kan testen en daarna verplicht quarantaine opleggen, terwijl in Nederland onder minister De Jonge de covid-cijfers exploderen, is het beter dat de Kamerleden van VVD, CDA, D66 en CU aan de premier laten weten dat minister De Jonge bij hen geen krediet meer heeft. Want er is een hard oordeel in de spreuk van Benjamin Franklin, maar onze eigen taal heeft ook een zegswijze – over zachte heelmeesters en de wonden die zij veroorzaken.